

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Facilis Et Succincta S.S. Canonum Doctrina

Pirhing, Ehrenreich

Dilingæ, 1690

Titvlvs XXXII. De conversione coniugatorum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61641](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61641)

§. III.

An professus eiectus per sententiam in perpetuum teneatur redire ad religionem suam, vel ingredi aliam, & ad hoc compelli possit?

Qui ob crimen eiectus est, obligatus quidem est in conscientia, ut se corrigat, & correctus iterum petat in ordinem suscipi, & ad redeundum à suis superioribus cogi potest, prout colligitur ex c. ult. h. t. ubi excommunicati posse dicitur eum, qui eiectus redire non vult, & probatur ex obligatione votorum substantialium religionis, à qua non deobligatur. Quòd si tamen emendatus, & reditum sincerè desiderans,

ac petens à sua religione non accipiatur, non tenetur aliam ingredi, potest in sæculo permanere, vel ad laxiorem religionem transire (tamen per ipsum non fiet, quò minus suam religionem revertatur, & quatenus nulla illius culpa est, in sæculo maneat, vel ad laxiorem religionem transeat) nisi sub ea conditione eiectus sit, ut ad aliam religionem transeat, & hanc conditionem implerè tãstet; quo in casu ad hanc religionem ingrediendam compelli etiam potest suo superiore, à quo sub hac conditione, ab illo acceptatâ, eiectus fuerit.

TITULUS XXXII.

DE CONVERSIONE CONIUGATORUM.

§. I.

Qua conditiones requirantur, ut conjux post matrimonium consummatum licitè possit religionem ingredi.

Non negatur quidem conjugibus in matrimonio constitutis converti ad religionem, & eam ingredi, ut licitè tamen hæc conversio fiat, certæ quædam de jure communi conditiones requiruntur: & quidem post consummatum matrimonium, ut conjux possit licitè in religione profiteri, debet habere ad hoc licentiam ab altera parte; &

debet hæc, si senex sit, & etiam si continentie periculum, juxta Episcopi iudicium, in sæculo permanente continentie votum facere, vel non facere, sit, aut sit incontinentie periculum, & ipsa in religione aliqua proficiat, prout statuitur c. Præterea i. c. de c. uxoris 8. c. ad Apostolicam significavit 18. h. t. cum mutatio status debeat velut una carnis pars, si senex illa pars sit, quæ in sacramento continetur, & absit incontinentie periculum, & ab sit incontinentie periculum, si ante professionem ex novitatu v. g. ad sæculum redeat, ad unum

redire debeat, etiam si hæc votum continentie jam fecisset, cum voti talis absolutus valor à professione securitatem alterius dependeat, tanquam à conditione.

§. II.

An professio emissa à conjuge cum licentia alterius conjugis, manentis in sæculo, sive cum voto castitatis, sive sine illo, sit valida?

Respondetur validam fore, modò cum consensu manentis in sæculo fuerit facta, quamvis nec religionem hæc, si juvenis, aut de incontinentie periculo suspecta fuerat, ingressa fuerit, nec votum continentie in sæculo manens emisit, si senex fuerat, & extra incontinentie suspicionem, prout communiter sentiunt Canonistæ, & probant ex canone Agathosa 2.1. caus. 27. q. 2. & c. ex parte. 9. junct. Gloss. verbo de jure h. i. cum illicita quidem dicatur à jure talis professio, non tamen invalida, si consentiente uxore facta sit; & hinc, si maritus talis, qui cum licentia quidem uxoris professus est, hac tamen non proficiente, nec votum continentie faciente, per Episcopum ad uxorem hanc suam redire jubeatur (quod facere posse Episcopum, ob incontinentie periculum, ex parte uxoris, ex cit. c. 1. patet) exigere quidem non potest debitum, neque post mortem hujus suæ conjugis ad secundas nuptias transire, ob impedimentum ditimens voti, reddere tamen debitum conjugale, conjugi huic suæ debet, cum per licentiam transeundi ad

religionem concessam, suo juri, quod habet ad petendum debitum, legitime non cesserit, neque votum continentie fecerit, nisi conscia uxor juris disponens, de suo etiam in religionem ingressu, aut vovenda continentia, licentiam proficendi marito dedisset; hoc enim in casu revocari vir non posset, cum uxoris talis licentia in ordine professus, quamvis uxor suam postmodum obligationem, quam merito, dando licentiam marito, cum tali conscientia juris, in se suscepisse censetur, non impleat, prout iterum colligitur ex cit. c. 1. h. i.

§. III.

An professio mariti invitâ, vel ignorante uxore facta, & vice versa uxoris, invito vel ignorante marito post consummatum matrimonium, sit valida, & ad quid obligat.

Respondetur non valere quidem talem professionem post consummatum matrimonium, invitâ, vel etiam ignorante, aut contradicente alterâ thori parte factam, ita ut mortuâ hac comparte suâ ad religionem transire non teneatur, qui taliter professus est, obligare tamen talem professionem in viâ simplicis voti continentie; ita ut taliter professus petere non possit postmodum debitum, quamvis reddere teneatur, & post mortem hujus suæ compartis perpetuam continentiam servare teneatur, c. Quidam. 3. & c. Placet. 12. h. i. cum in tali casu præjudicium quidem inferre non potuit per professionem talem suæ conjugi, quia tamen, invitâ etiam conjugæ, vovere potest continentiam, id quod

quod potuit facere, merito fecisse censetur; neque tamen exinde inferre licet, ergo etiam professio religiosa, quamvis non valeat in vim professionis religiosæ valebit tamen in vim simplicis voti religionis: Negatur enim hoc illatum, cum conjugatus durante matrimonio inhabilis sit ad tradendum se religioni (sive per professionem, sive per votum simplex hoc fiat) perpetuò suæ conjugati alligatus, à qua discedere non potest, sine illius consensu; ad petendum autem debitum, sicuti non tenetur, durante etiam matrimonio, ita per votum potest illam licentiam sibi adiungere, durante etiam matrimonio: quod si tamen uterque conjugum in religione profiteatur, non obtentâ mutuâ licentiâ, videtur valida utriusque professio, quia ipso facto censeari possunt licentiam sibi mutuò dedisse.

§. IV.

An professio conjugati facta, cum licentiâ alterius conjugis, per metum tamen, aut dolum obtentâ, sit valida, & an etiam, si sit facta, altero conjugis sciente, & tacente, ac dissimulante, teneat?

Respondetur primò nullam esse professionem, si licentiâ ad profitemdum ab altero conjugate per metum gravem & injustum, vel injustum dolum extorta sit *c. Veniens 16. & c. accedens. 17. h. e. junct. Glossa V. votis*, ita ut taliter professus, voto quidem simplicis continentiarum obligetur, non tamen religiosâ professione, & si ad sæculum redire velit, post mortem suæ prioris conjugis, à qua licentiâ profitemdi taliter extorta fuit, aliud matrimonium (validè

saltem) contrahere possit, prout et dictis etiam jam patet. Cum enim professio debeat esse libera, & nihil debeat consequenter etiam ea, quæ ad talis professionem requiruntur, ut requiritur cessio hæc, sive licentiâ, libera esse debet (libertate debitâ) & absque dolo.

Secundò irritam quidem esse eam professionem mariti v. g. si uxor nec expressè in eam consensit, dando licentiam, neque positivè contradidit, nec repugnavit, sed tacuit, & dissimulavit (cum in tali casu valdè præjudiciali incertitudo non habeatur pro consensu) tamen semper, dum vixit, tacuit, & maritum non revocavit, validatur ex licentiâ probabili ipso facto talis professio, si postmodum uxor mortuatur, cum impedimentum validæ professionis, matrimonium scilicet, ablatum sit, *c. consensu 10. h. e.*, ex probabiliore tamen, non revocatur per solam conjugis mortem talis professio, sed requiritur novus profitemtis consensus, tacitè, vel expressè ratificans primam professionem, quæ scilicet esse nullam, cum solo tractu temporis, & per solam mortem uxoris professio prius invalida, non censetur revocari ob magnam professionis incertitudinem.

§. V.

An votum simplex continentiarum, à uno conjugate, cum licentiâ alterius, per matrimonium consummatum, vel ab utroque communis consensu consummatum sit validum, & licitum, & ad quid obliget?

Validè & licitè hæc talia vota, vel à uno conjugate cum consensu alterius, vel

vel ex communi consensu ab utroque fieri posse (ita ut nec ad petendum, nec ad reddendum debitum sit obligatio votentis taliter) & quidem vel ad tempus, quo elapso ad matrimoniale thorum compelli possit, qui ad tempus voto continentie cum alterius licentia se obligavit, vel in perpetuum ex *c. Charisimus* 11. h. 2. habetur: quamvis enim in proprium præjudicium possit conjux sine consensu alterius voto continentie se obligare, ad non petendum debitum, non tamen potest sine consensu alterius votere etiam castitatem ad non reddendum cum præjudicio alterius.

§. VI.

An si conjuges, qui mutuo consensu continentiam voverunt, uterque vel alter eorum religionem profiteatur, possit unus alterum repetere seu revocare?

Respondetur negativè, prout sumitur ex *c. Dudum* 21. h. 2. cum enim per consensum datum ad votum continentie faciendum omni jure suo, quod ad matrimoniale commercium habent, conjuges, cesserint hi, qui licentiam ad votum dederunt, consequenter illicitè facerent, consensum justè, & piè datum, injustè revocando, si conjugem in tali casu professum repetere.

§. VII.

An si unus conjugum adulterium commisit, possit alter conjux innocens, licentia transire ad religionem, vel ordines sacros suscipere, etiam ad altero invito?

Posse maritum innocentem, si uxor illius adulterium commisit, quod

Compend. Pirking.

in foro externo notorium est, aut propter quod sententia divortij legitimè lata fuit, etiam invitâ hac, ad religionem transire, & in ea profiteri, absque eo, ut revocari ab uxore sua adultera possit ex *c. consuetus* 15. & ex *c. Veniens* 16. h. 2. patet, ex quibus textibus etiam patet, quod ad ordines sacros maritus talis, in casu adulterij talis ab uxore commissi, hac invitâ transire possit, si nihil aliud obstat, cum talis adultera omne jus suum, quod in maritum habebat, in ordine ad matrimoniale thorum, amisserit: & quamvis etiam conjux adulter, si innocens statum mutavit, & in religione v. g. professus est, ad religionem transire possit, sine alia licentia expressa, ab innocente obtenta, cum per professionem ab innocente susceptam sufficientem licentiam dedisse conjugi adulteræ ad religionem transeundi merito censeari possit, non potest tamen etiam post divortium celebratum ad religionem transire adultera, sine expressa, vel tacita licentia innocentis, ut ne innocens sine consensu suo, jure suo reconciliandi sibi, si velit etiam post divortium adulteram, privetur; & si licentiam huic de professione in religione dedit innocens, non tenetur hic vel ad religionem transire, vel votum continentie facere in sæculo, cum ea, quæ circa has obligationes statuuntur in jure, statuuntur in casu matrimonij integri, & non propter adulterium (quoad thorum saltem) dissoluti.

¶(o)¶

ffff

§. VIII.

§. VIII.

An propter adulterium spirituale, videlicet Apostasiam à fide, vel hæresin, in quam unus coniugum lapsus est, possit alter eo invito religionem ingredi, vel in ea profiteri?

Si per sententiam legitimam iudicis Ecclesiastici, talis in infidelitatem, aut hæresin lapsus, tamquam hæreticus seu infidelis declaratus sit, & ab eo conjux innocens separatus sit, potest hic etiam invito illo, quamvis ad veram fidem redierit, religionem ingredi, & in ea profiteri, *c. mulier 21. h. s.* quamvis enim si propria auctoritate, & sine iudicio Ecclesiæ à conjuge in hæresin, aut infidelitatem lapsus decesserit fidelis, cum ad fidem iterum revertentem recipere teneatur conjux, qui in fide permanfit, ad multas fraudes cavendas, nec possit sine talis licentia ad religionem transire, si per auctoritatem Ecclesiasticam legitime ab eo separatus sit, cum possit perpetuo ab eo separatus manere, potest etiam sine alia licentia religionem ingredi, ac in ea profiteri *c. de illa 6. de divorciis*. Ecclesiâ scilicet privante per sententiam, omni jure matrimoniali, talem infidelem, aut hæreticum, in penam desertæ fidei.

§. IX.

An, & quo jure dissolvatur matrimonium ratum per professionem?

Dissolvi etiam quoad vinculum ratum matrimonium, si nondum consummatum sit per professionem religiosam, invito etiam altero conjuge factam,

constat ex *c. Verum 2. e. ex publico 7. c. ex parte, 14. & pluribus etiam h. s. capitulis, & ex Tridentino sess. 24. de matrim. can. 6.* (ita ut manens in iure ad alia vota, sive secundas nuptias transire possit.) non quidem ex natura, cum matrimonium sit ex natura sua indissolubile, sed ex jure Ecclesiastico antiquissimo tamen, ab Apostolicis temporibus introducto, in favorem scilicet majoris perfectionis, & ad Spiritus Sancti vocationem ad religionem promovendam, hunc transitum nihil prejudicantem concedente Ecclesiâ.

§. X.

Intra quod tempus licitum proficere de presenti, ante matrimonium consummatum, ingredi religionem?

Potest quidem quocumque tempore post matrimonium contractum, si nondum copulâ carnali consummatum illud fuerit, pars quælibet religionem intrare, & in ea profiteri, *ex c. tamen publico 7. h. s.* patet, quod si sponsa vel sponsus de presenti consummatum non velit matrimonium, sub prætextu quod velit ingredi religionem, casu ab eo præstetur, quod intra duos menses, vel intra tempus à iudice Ecclesiastico prescribendum, juxta varias circumstantias aut religionem ingredi, vel ad conjugem redire velit, ac matrimonialiter eadem cohabitare, ad quam cohabitationem etiam per censuram, post bitumtum cogi poterit, ita favori perfectionis consulente Ecclesiâ, ut transit per inutilem longiorem moram geratur.

talem ad ordines sacros, votum perfectæ continentię includentes, transitum, præjudicetur graviter conjugii, quæ ad alia vota transire non potest, cum favor ille, qui concessus est professioni religiösæ, ad solvendum matrimonium ratum, quoad vinculum etiam, non sit concessus susceptioni sacrorum ordinum, quamvis enim sacri ordines contrahendum matrimonium dirimant, cum ordo sit impedimentum dirimens, ex nullo tamen jure habetur, quod contractum dissolvant: & hinc in tali casu susceptorum cum licentia conjugis sacrorum ordinum, non minus requiritur, ut uxor, quæ dedit licentiam, si juvenis sit, aut de incontinentiæ periculo suspecta, in religione profiteatur, vel si senex, & extra incontinentiæ periculum sit, perpetuam continentiam in sæculo voveat, prout Glossa à plerisque recepta in *cit. c. conjugatus, V. ab uxore* habet, quam requiritur hoc, in casu, quo maritus post consummatum matrimonium cum licentia uxoris religionem ingrediatur, & in ea profiteatur, cum majus periculum sit, in casu, quo maritus in sæculo Clericus manet, quam, quo in religione profiteatur; si ergo ad hoc periculum amovendam, religiosa uxoris professio, aut continentiam votum pro diversitate circumstantiarum requiritur, potius jure requirenda ea videntur in casu, quo maritus cum licentia uxoris sacros ordines suscipit, & in sæculo manet, ac tam

facile in casu periculi incontinentiæ dispensationem non obtinebit, ut si uxori matrimonialiter cohabitare possit.

Sicuti tamen uxor, quæ marito licentiam concessit post consummatum matrimonium profitendi in religione, saltem liberè non concessit, ut in prædicto, revocare eum ad se possit, sed potest etiam maritum ad se revocare post susceptos sine sua liberè concessa licentia sacros ordines, ita ut talis uxor vocatus teneatur, vel religionem ingredi, si nondum consummatum fuerit matrimonium, vel si hoc nolit, conjugis matrimonialiter cohabitare, reddendo debitum, non autem parando, ratione voti continentię, quod abique præjudicio uxoris, quoad hanc partem facere potuit; neque potest post mortem hujus suæ conjugis ad hanc nuptias transire, cum ordo, quem vult suscipere, nulla uxoris licentia, sit impedimentum dirimens.

Quod si tamen conjugatus ad Episcopatum promoveatur & ordinem Episcopatus (permittente scilicet uxore) habeat, uxor in religione profiteri, ita ut sufficiat, quamvis senex illa sit, & extra incontinentiæ periculum, votum continentię in sæculo emittere, ob respectum scilicet decentiæ dignitatis Episcopatus, cui plurimùm convenit dignitas etiam in religione conjugis statui.

